

Metodika programu Ochrana biodiverzity – ptačí budky

Výběr vhodných ploch pro vyvěšení budek bude prováděn zejména podle následujících kritérií:

a) Druh porostu - budky budou přednostně vyvěšovány v porostech chudých na přirozené hnízdní dutiny nebo v porostech, kde je nízká početnost druhu (či druhů), který chceme vyvěšením budek podpořit. V projektu bude upřesněno, které druhy hodlá žadatel vyvěšením budek podpořit a z jakého důvodu.

b) **Stáří porostu** - budky zásadně nevyvěšujeme v porostech, které dosáhly nebo během několika let dosáhnou mýtného věku - viz porostní mapa a LHP dotyčného území. Budky vyvěšujeme nejpozději 10, lépe však 15-20 let před předpokládaným kácením porostu. Např. v případě smrkové monokultury lze za maximální stáří porostu při vyvěšování budek považovat cca 60-80 let. Je možné budky vyvěšovat i ve starších porostech, je však potřeba se předem dohodnout s revírníkem.

Žadatel ve vlastním projektu uvede popis území, ptačí fauny (pokud má nějaké konkrétní poznatky), druhové a věkové struktury porostů, popř. další údaje.

Všechny vyvěšené budky budou očíslovány a jejich lokalizace zanesena v porostních mapách. Doporučujeme neoznačovat budky příliš kontrastními číslicemi či štítky. Zbytečně nápadné značení by mohlo ve zvýšené míře lákat predátory.

Doporučujeme, aby počet budek vyvěšených na 1 ha lesa nebyl výrazně vyšší než 4 (Zasadil (ed.) 2001). Záleží však na konkrétní lokalitě. Výška vyvěšení budek by se měla pohybovat mezi 2 a 6 metry (dle okolností).

O každé budce bude dále vedena **evidence** v tabulce ve struktuře formuláře ke stažení. Výpis z této evidence (pokud možno v elektronické podobě) za daný rok bude **nedílnou součástí** zprávy o realizaci projektu. Tato data jsou velmi cenná a mohou nám pomoci zdokonalit jak metodiku, tak samotnou ochranu ptáků. Pokud jsou sbírána pečlivě, mají také velkou vědeckou hodnotu. Věnujte prosím této práci náležitou pozornost!

Zejména je vhodné zaznamenávat údaje o obsazenosti budek, druhu ptáka (savce apod.) a úspěšnosti hnízdění. **Doporučujeme proto podle možností budky kontrolovat také během hnízdního období** (duben-červenec).

Realizátor, který bude pečovat o budky vyvěšené již dříve, se v závěrečné zprávě pokusí stručně popsat, jaký podle jeho pozorování mělo vyvěšení budek vliv na avifaunu (pouze pokud nějaké viditelné změny zpozoroval).

Čištění budek je lepší neodkládat až na předjaří. Budky v zimě ptáci hojně využívají k nocování. Je proto vhodné, když jsou již na zimu vyčištěny. K čištění **nepoužívejte** chemické desinsekční přípravky!

Při kontrolách budek je realizátor povinen řídit se platnými právními předpisy. Zejména pak manipulace s vejci a ptáky je možná pouze s výjimkou vydanou příslušným orgánem ochrany přírody.

Pokud se během dvou let ukáže, že jsou budky využívány k hnízdění pouze minimálně, doporučujeme přemístit je na vhodnější lokalitu.

Je žádoucí každoročně budky dále kontrolovat a **všechny opět čistit**. Projekty zaměřené na údržbu a kontrolu již vyvěšených budek jsou **velice vítány**.

Ve zprávě z realizace projektu budou dosažené výsledky shrnuty a okomentovány. Realizátor uvede zejména, kolik budek v daném roce kontroloval, vyčistil, příp. opravil, kolik nově vyvěsil, kolik budek bylo poškozeno, zničeno nebo ztraceno, kolik bylo obsazeno ptáky a kolik jinými živočichy.

Bližší údaje zejména o instalaci, kontrolách i čištění budek jsou realizátorům k dispozici v Metodice ČSOP č. 20 (viz Literatura)

Realizátoři jsou povinni se řídit těmito pokyny a případné změny předem konzultovat s odborným garantem programu.

LITERATURA

- Metodika Českého svazu ochránců přírody - svazek 20:
[PTAČÍ BUDKY a další způsoby zvyšování hnízdních možností ptáků - Petr Zasadil \(editor\)](#)
- Metodika Českého svazu ochránců přírody - svazek 27:
[ORNITOLOGICKÉ TABULKY – Jiří Mlíkovský](#)

KE STAŽENÍ

[Záznam o kontrolách ptačích budek \(formát xls\)](#)